

Visienota Gezondheid, Sport en Bewegen

'Gezonde Leefstijl als basis'

Visiedocument gezondheid, sport en bewegen gemeente Borger-Odoorn

Inhoud

Inleiding.....	4
De context: Gezondheid, sport en bewegen.....	5
Landelijk, regionaal en lokaal beleid.....	6
Gemeentelijke ontwikkelingen.....	8
Gezondheid.....	9
Sport en bewegen.....	10
Gezonde omgeving.....	10
Visie en ambities.....	11
Evaluatie en monitoring.....	13
Communicatie.....	13
Financiering.....	14
Bronnen.....	15

Colofon:

Titel: Gezonde leefstijl als basis - Visiedocument gezondheid, sport en bewegen gemeente Borger-Odoorn

Auteurs: Christa Hoeksema, *Dynamiek, sportadvies en beleid*, Eelderwolde

Mark Hoving, gemeente Borger-Odoorn, Exloo

Vormgeving: Bureau Grafique, Valthe

Datum: April 2019

Uitgave: Gemeente Borger-Odoorn, Exloo

Dit visiedocument is tot stand gekomen op basis van drie sessies met gemeentelijke beleidsadviseurs uit het sociale domein en een bijeenkomst met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties in de gemeente. Daarnaast is input verkregen uit gesprekken met betrokkenen van de Stichting Sociale Teams (Roos Jelier), Team Combicoaches Gemeente Borger-Odoorn (Niels Frietema), onderzoekster eenzaamheid (Janien Leeuwerke, Schaamteloos Imperfect), GGD Drenthe (Margriet de Boer), Pharos (Hanneke van Zoest) en de Adviesraad Sociaal Domein. We danken ieder die heeft meegewerkt voor zijn of haar betrokkenheid en input.

Inleiding

Gezondheid, sport en bewegen zijn belangrijk voor onze inwoners en dorpen. Het draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners, brengt mensen samen en de sport- en beweeg-aanbieders zijn een waardevol onderdeel van onze samenleving. Wethouders Nynke Houwing, Albert Trip en Niek Wind zijn het er unaniem over eens: *"Sport en bewegen is een speerpunt van ons beleid en deel van het Regenboogmodel voor hulp- en dienstverlening aan inwoners."*

We weten dat bewegen en een gezonde leefstijl kunnen helpen om één van de grootste uitdagingen binnen onze gemeente aan te pakken, namelijk overgewicht. Meer dan de helft van onze inwoners heeft overgewicht¹. Daarmee behoren we helaas al jaren tot de top van Nederland. In sommige delen van onze gemeente zijn ongezonde leefgewoonten uitgegroeid tot 'normaal' gedrag, dat van generatie op generatie wordt doorgegeven. Om tegenwicht te bieden zijn we in 2010 gestart met het structureel stimuleren van een gezonde leefstijl door de inzet van sport en bewegen. Veel ziekte- en zorgkosten zijn immers te voorkomen door actief te bewegen.

Nu, bijna tien jaar later, hebben we met het team combicoaches in samenwerking met sport, gezondheid en onderwijs, een gedegen basis opgebouwd rond sport en bewegen met de aanpak 'Gezonde Leefstijl'². Deze langjarige inspanningen lijken een kentering te brengen in de cijfers rond overgewicht van onze jeugd³, en bieden hen tegelijk een goede basis voor de bewegingsvaardigheden, sportgedrag en gezondheidskennis.

We willen preventief inzetten op het aanpakken van gezondheidsverschillen en hebben gezonde leefstijl als speerpunt benoemd⁴. Echter, ongezond gedrag is niet alleen het gevolg van individueel gedrag. Ook de omgeving waarin iemand leeft, werkt en woont heeft invloed. Voor het bevorderen van de gezondheid is het daarom belangrijk aandacht te besteden aan zowel het individuele gedrag van mensen als aan hun leef-, werk en woonomgeving. Daarom gaan we de huidige aanpak de komende jaren versterken en uitbreiden. We willen de preventieve kracht van sport, bewegen en een gezonde leefstijl in het sociale domein optimaal benutten voor alle doelgroepen.

Ook willen we effectiever zijn in het aanpakken van gezondheidsverschillen door vanuit de gemeente te stimuleren dat de sociale en fysieke leefomgeving zo ingericht is dat de gezonde keuze de gemakkelijkste keuze is. Daarom vervlechten we de thema's gezondheid, sport en bewegen tot een nieuwe, samenhangende visie om voor langere tijd richting te geven aan ons werken.

De context: Gezondheid, sport en bewegen

Gezondheid heb je voor een deel zelf in de hand. Een gezonde leefstijl met veel bewegen, gezond eten en minder stress en middelengebruik (roken en alcohol) vergroten het vermogen om met de uitdagingen van het leven te kunnen omgaan en verkleinen het risico op welvaartsziekten zoals overgewicht, hart- en vaatziekten, diabetes type 2, verschillende vormen van kanker en zelfs dementie. Deze leefstijl-gerelateerde aandoeningen zorgen niet alleen voor persoonlijk leed voor de getroffen en zijn omgeving, maar brengen hoge kosten met zich mee. Er komt steeds meer aandacht voor preventie van ongezond gedrag omdat zorgkosten en overgewichtscijfers blijven stijgen en we er met elkaar nog niet in slagen om deze ontwikkelingen om te buigen.

Gezondheidsverschillen

Er zijn grote verschillen in gezondheid tussen mensen met een hoge opleiding en hoog inkomen (hoge Sociaal Economische Status, SES), en mensen met een lagere opleiding en een laag inkomen (lage SES). Deze verschillen zijn onwaarschijnlijk groot. Niet alleen leven mensen met een lage SES gemiddeld 7 jaar korter dan mensen met een hoge SES, maar hebben ze ook nog eens 18 jaar langer met gezondheidsproblemen te maken⁵.

'Voorgiggende' problematiek

Leefstijl-gerelateerde gezondheidsproblemen staan niet altijd op zichzelf. Vaak is er sprake van urgente problemen, zoals armoede, financiële zorgen, relatieproblemen of psychische klachten. Een leefstijl interventie, zoals een cursus 'stoppen met roken' heeft dan minder effect, omdat andere problemen de aandacht vragen. Zelfs als er motivatie is om te stoppen, zolang de oorzaken van de problemen niet worden aangepakt, zijn de stress en spanning die deze problemen opleveren, geen stimulans om te stoppen met roken. Oog voor deze problematiek is geboden, zodat de natuurlijke momenten waarop mensen open staan voor eigen leefstijl en gezond gedrag, beter benut worden.

Sport en bewegen

Sport- en bewegen is niet alleen leuk en ontspannend om te doen. Ook kan sport en bewegen persoonlijke en maatschappelijke doelen dienen, zoals vergroten van zelfvertrouwen, opdoen en onderhouden van contacten en vriendschappen, verbeteren van de conditie en lichaamsfuncties of leren samenwerken en incasseren. Regelmatig sporten en bewegen hoort bij een gezonde leefstijl.

Naar een gezondere leefstijl

Leefstijl veranderen is een proces van een lange adem. Voor gedragsverandering zijn kennis en vaardigheden nodig, maar ook motivatie en het geloof in eigen kunnen. Steun uit de omgeving en een fysieke omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag zijn daarbij van essentieel belang, net als het verminderen van de achterliggende problematiek. Werken aan gezondheid van, voor en met onze inwoners vraagt daarom om integrale aanpak, een aanpak waarbij breed wordt samengewerkt op alle domeinen, tussen welzijn, zorg, onderwijs, arbeid, economie, sport en ruimtelijke ordening en met onze inwoners zelf.

Landelijk, regionaal en lokaal beleid

Landelijk gezondheidsbeleid

Eind 2019 wordt het nieuwe landelijke gezondheidsbeleid gepresenteerd. Dit beleid, dat elke vier jaar wordt herijkt, biedt de kaders voor gemeentelijk gezondheidsbeleid. Naar verwachting wordt het beleid van de laatste jaren voortgezet. Dat betekent aandacht voor:

1. Een integrale aanpak om roken, overmatig alcoholgebruik, (ernstig) overgewicht, bewegen, depressie en diabetes terug te dringen. Daar ligt de meeste gezondheidswinst.
2. Preventie een prominente plaats geven in de gezondheidszorg
3. Gezondheidsbescherming op peil houden en nieuwe bedreigingen het hoofd bieden
4. Gezondheidsverschillen tussen hoog- en laagopgeleiden aanpakken

Duidelijk is dat het nieuwe landelijke gezondheidsbeleid veel nadruk gaat leggen op preventie, een gezonde leefstijl en de samenwerking met anderen hierin, gezien het Nationale Preventieakkoord⁷ dat onlangs is gesloten. Dit akkoord geeft bindende afspraken en maatregelen die het rijk met zo'n zeventig bedrijven en organisaties in Nederland heeft gemaakt om overgewicht, alcoholgebruik en roken te verminderen. Wij hebben, vertegenwoordigd door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), dit akkoord mede ondertekend.

Daarnaast blijft de aanpak van gezondheidsverschillen een aandachtspunt waar het rijk middelen voor beschikbaar blijft stellen via het Gezond In- programma (GIDS) waar ook wij aan deelnemen.

Gezien het belang van de eerste 1000 dagen voor de groei en ontwikkeling van kinderen, heeft het rijk het actieprogramma 'Kansrijke Start' opgesteld. Het rijk stelt middelen en ondersteuning beschikbaar voor het vormen van lokale coalities, die met elkaar gaan zorgen dat zo veel mogelijk kinderen een goede start krijgen.

Positieve gezondheid⁸

Een nieuwe beleidsterm die gezondheid definieert als het vermogen om te kunnen gaan met de uitdagingen van het leven. De uitdagingen kunnen liggen op verschillende leefgebieden, zoals het lichamelijk (omgaan met ziekte of beperking). Of sociaal, bijvoorbeeld steun van anderen, erbij horen. Of rond het dagelijks functioneren, omgaan met tijd en geld, wel- of geen baan hebben.

Positieve gezondheid gaat uit van de veerkracht van de mens, met eigen verantwoordelijkheid en eigen keuzes. Het concept sluit goed aan bij ons Regenboogmodel voor de organisatie van zorg.

Landelijk sport- en beweegbeleid

Het landelijk sport- en beweegbeleid heeft een impuls gekregen met de Sport Toekomstverkenning⁹ en het Landelijke Sportakkoord¹⁰. De Toekomstverkenning schetst perspectieven op sport en bewegen, die bruikbaar kunnen zijn bij de legitimering van beleidskeuzes. Hiermee draagt de toekomstverkenning bij in het genuanceerd denken over sport en bewegen en legitimering ervan op beleidsniveau.

Het Landelijke Sportakkoord geeft afspraken weer rond sport en bewegen die het rijk heeft gemaakt met de sport- en beweegaanbieders, gemeenten, organisaties en bedrijven. De ambities van het Landelijk Sportakkoord zijn:

1. Inclusieve sport (iedereen, een leven lang, belemmeringen wegnemen)
2. Duurzame sportinfrastructuur (duurzaam, exploitatie, openbare ruimte)
3. Vitale sportaanbieders (basis op orde, toekomstbestendig, ondernemend, van traditioneel naar anders en nieuw)
4. Positieve sportcultuur (plezier, sociaal veilig pedagogisch klimaat)
5. Vaardig in bewegen (motorische ontwikkeling van kinderen)
6. Topsport inspireert (talenten en evenementen)

Verskillende perspectieven in het denken over sport 10

- Door vriendschap verenigd (meedoen, sociale cohesie, participatie, voor iedereen!)
- Voel je fit (gezondheid en ontspanning)
- Naar de top (talentontwikkeling en prestatie)
- Leef mee (beleven)

Ontwikkelingen op Drents niveau

Op Drents niveau wordt al jaren samengewerkt tussen gemeenten, provincie en maatschappelijke organisaties om gezondheidsachterstanden aan te pakken en de kracht van sport op maatschappelijk terrein te benutten. Genoemde landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen stimuleren provinciebrede initiatieven, pilots en samenwerkingen om preventief te werken aan gezondheid (al dan niet via sport en bewegen) en de kracht van sport in Drenthe optimaal te benutten.

Enkele actuele initiatieven waarbij ook Borger-Odoorn is aangehaakt:

- Aan de slag met preventie in de Drentse gemeenten¹¹
- Drentse Sport-Toekomstverkenning¹²

- Dementie vriendelijk Drenthe¹³
- Hartveilig Drenthe ¹⁴
- Drenthe Beweegt
- Jongeren op Gezond Gewicht Drenthe/Drenthe Gezond¹⁵
- Kans voor de Veenkoloniën, Goede Start¹⁶
- Regiodeal / Gebiedsagenda De Monden

Gemeentelijk beleid

Ons gezondheidsbeleid¹⁷ en sportbeleid¹⁸ van de afgelopen periode sluiten goed aan bij het sociaal beleid¹⁹ en het Regenboogmodel van onze gemeente. In dit beleid en in onze faciliterende en regisserende rol als overheid staat zelfredzaamheid van inwoners en eigen kracht centraal. We vinden het belangrijk dat inwoners zichzelf kunnen redden, langer thuis kunnen wonen in hun vertrouwde omgeving, actief zijn en kunnen blijven participeren, meedoen aan de samenleving. Een gezonde leefstijl van onze inwoners dragen bij aan dit doel. Het Coalitieakkoord⁵ en ons daarop gebaseerde Bestuursprogramma²⁰ stelt met nadruk dat we in onze gemeente aandacht hebben voor:

1. Gezonde leefstijl
2. Eenzaamheid
3. Meer aandacht voor preventie
4. Versterken toegang zorg

Daarnaast haken we aan bij regionale en landelijke ontwikkelingen die passen bij onze situatie.

Gemeentelijke ontwikkelingen

Regenboogmodel voor organisatie van zorg

De zorg en dienstverlening voor onze inwoners hebben we georganiseerd via het Regenboogmodel. Met sport en bewegen proberen we te voorkomen dat zorg, of minder zware zorg nodig is. Dit doen we onder andere door het bewegingsonderwijs, interventies met de sociale teams en verenigingsondersteuning. Zo kan sport en bewegen bijvoorbeeld ook de fysieke fitheid van senioren vergroten zodat men langer thuis kan wonen. Sport en bewegen kan helpen bij het opbouwen van een dagritme en zelfvertrouwen bij de terugkeer naar arbeid, maar ook ontmoeting stimuleren waardoor het eigen netwerk versterkt wordt en eenzaamheid wordt tegengegaan. Hierin werken de combicoaches nauw samen met het welzijnswerk en de sociale teams.

Van zorg naar preventie

We zetten in op preventie via gezondheid, sport en bewegen om problemen en leed te voorkomen. Als het voor onze inwoners een meerwaarde heeft, haken we aan bij provinciale en landelijke ontwikkelingen. Vanuit onze voortrekkersrol in Drenthe op dit gebied, dragen we vaak bij aan provinciale initiatieven. We zijn aangesloten bij de landelijke beweging Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en het Drentse netwerk JOGG, die zich inzetten om een gezonde leefstijl, gezonde voeding en veel bewegen voor kinderen de normaalste zaak van de wereld te maken.

Ter voorkoming van zware zorg, is het belangrijk om snel te signaleren en in te zetten op een juist niveau van zorg. Daarbij is goede samenwerking tussen medische en sociale hulpverleners en maatschappelijke organisaties nodig. Ook met sport en bewegen proberen wij hierin meer de verbinding te zoeken.

Gezondheid

In Borger-Odoorn zien we relatief meer gezondheidsachterstanden en ongezonde leefgewoonten dan gemiddeld in Nederland. Deze achterstanden concentreren zich vooral in de veengebieden. In dit van oudsher minder welvarende deel van onze gemeente wonen relatief veel mensen met lage SES.

Ongezonde gewoonten en probleemgedrag worden van generatie op generatie doorgegeven, zodat ongezond gedrag de norm lijkt. Dit gaat over roken, drinken en ongezonde eetgewoonten, maar ook armoede, huiselijk geweld, laaggeletterdheid en werkloosheid zijn hier vaak aan de orde²¹.

Inwoners van de dorpen zijn over het algemeen niet zo geneigd om voor activiteiten naar andere dorpen te trekken. Dit is belangrijke informatie voor het organiseren van activiteiten. Ook zijn de inwoners van het noordelijke veengebied meer gericht op grotere plaatsen buiten de gemeente.

Laaggeletterdheid

Ruim 13% van onze inwoners heeft moeite met lezen en begrijpen van de Nederlandse taal²². Helder formuleren en begrijpelijk schrijven blijft daarom een aandachtspunt in contact met onze inwoners.

Eenzaamheid

Hoewel eenzaamheid in onze gemeente minder vaak voorkomt dan landelijk gezien, zijn de cijfers indrukwekkend. In onze gemeente wonen gemiddeld 24 eenzame mensen per straat, waarvan 4 ernstig

eenzaam zijn²³. In de veengebieden komt eenzaamheid meer voor dan in de zandgebieden. Met de vergrijzing en krimp is het de verwachting dat het aantal eenzame mensen zal toenemen. Ook onder jongeren is eenzaamheid actueel.

Mentale gezondheid

In vergelijking met andere gemeenten komt psychische problematiek in onze gemeente minder vaak voor en is het aantal mensen met een matig tot hoog risico op een depressie relatief laag²⁴.

Dementie

In Nederland zijn momenteel 270.000 mensen met dementie, het aantal in onze gemeente is onbekend. Vanwege de vergrijzing zal dit aantal de komende jaren sterk groeien, met bijbehorende toenemende druk op de samenleving en de zorg.

Sport en bewegen

Borger-Odoorn telt veel sportverenigingen. Deze vervullen van oudsher een belangrijke rol in de dorpen. Ondanks de trend naar meer ongebonden sporten en individualisering, is nog altijd 26% van onze volwassenen lid van een sportvereniging. Via de combicoaches maken alle basisschool kinderen kennis met sportverenigingen in de gemeente. De trend bij jongeren vanaf 12 jaar is, net als overal in Nederland, dat zij afhaken bij de sportverenigingen in deze leeftijdsfase. Ze raken buiten beeld omdat ze buiten de gemeente naar school en werk gaan.

Gezonde Leefstijl

Het programma "Gezonde Leefstijl" heeft als doel om een gezonde leefstijl te stimuleren onder alle inwoners. De combicoaches zijn dagelijks bezig om kinderen en volwassenen in beweging te krijgen. Met name de complete aanpak in het basisonderwijs zorgt er voor dat de kinderen op jonge leeftijd kennis maakt met sport en bewegen. De interventies in de doorlopende leerlijn (bewegingsonderwijs, MRT, Sport jij ook en Cool 2B Fit) vormen hierbij de basis. Ook regionale thema's als water drinken, groenten eten en Op Fietse krijgen aandacht, zowel bij kinderen als bij volwassenen. De inzet in het sociaal domein werkt preventief en zorgt voor een leuke verbinding, soms een verrassende verbinding, met andere beleidsvelden zoals participatie en armoede. De combicoach senioren zet veelvuldig in op het stimuleren van bewegen bij senioren waar het component ontmoeting een minstens zo groot effect heeft. Van jong tot oud, iedereen komt in aanraking met sport- en bewegen.

Gezonde omgeving

Ons speelruimtebeleid, accommodatiebeleid en Kern en Kaderbeleid zijn de basis voor de inrichting van de openbare ruimte. We haken graag aan bij de landelijke ontwikkelingen rond het sportiever en gezonder maken van de openbare ruimte, die tot doel hebben gezond en sportief gedrag van inwoners te stimuleren. Ook de nieuwe omgevingswet biedt kansen voor een meer gezonde en bewegingsvriendelijke omgeving.

Visie en ambities

'We willen een gezonde leefstijl stimuleren, waarbij we rekening houden met gezondheidsverschillen van inwoners, zodat alle kinderen kunnen opgroeien tot gezonde, zelfstandige burgers en alle inwoners gezond en naar eigen behoefte kunnen meedoen aan onze samenleving.

Daarbij gaan we uit van de veerkracht en eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners, maar voelen ons mede verantwoordelijk voor gezonde omgeving met goede, toegankelijke zorg en een basisniveau aan voorzieningen die uitnodigen tot sport, bewegen en gezond gedrag.

Dit vraagt om een integrale aanpak, waarbij we samenwerken maatschappelijke organisaties en daar waar het kan, samen optrekken met onze inwoners.'

Deze visie sluit goed aan bij het Bestuursakkoord en geeft aan waar we voor gaan. Gezond gedrag stimuleren vraagt een lange adem. Motivatie, kennis, vaardigheden, steun uit de omgeving en geloof in eigen kunnen zijn daarbij noodzakelijk. Ook helpt het, als de omgeving het mogelijk maakt om gezonde keuzes te maken en verleidt tot gezond gedrag. Daarom kiezen we voor drie pijlers waarop we onze ambities formuleren. De pijlers werken we in samenhang uit.

1. Gezondheid

- We zetten preventief in op gezondheid en het stimuleren van een gezonde leefstijl en gezonde voeding
- Een gezonde start voor elk kind dat in onze gemeente opgroeit
- Laagdrempelige activiteiten, met inwoners en passend bij de eigenheid en behoeften, rolmodellen die tonen dat ander gedrag in kleine stapjes kan lukken en leuk is
- Toegankelijke zorg en samenwerking tussen organisaties om voorliggende problematiek aan te pakken.

2. Sport en Bewegen

- Sport en bewegen is voor iedereen mogelijk, waar nodig 'op maat', bijvoorbeeld voor mensen die leven in armoede, (eenzame) senioren en jongeren (12-18 jr)
- Kinderen op jonge leeftijd een basisniveau aan kennis en vaardigheden op het gebied van gezondheid, sport en bewegen bij brengen
- Gezonde en toekomstbestendige sportaanbieders
- We zetten sport en bewegen in als middel om maatschappelijke en individuele doelen te bereiken.

3. Gezonde omgeving

- Een gezonde fysieke omgeving en goede voorzieningen die uitnodigen tot sport- en bewegen.
- Een gezonde sociale omgeving en positieve sportcultuur

Evaluatie en monitoring

Om scherp te hebben of we dichterbij ons doel komen, onderzoeken we in elk geval om de vier jaar hoe het gesteld is met de gezondheid en leefstijl van onze inwoners. Dit doen we middels een gemeentelijk leefstijlonderzoek.

We sluiten zoveel als mogelijk aan bij de landelijke monitor die ontwikkeld wordt in het kader van het Nationaal Sportakkoord en de gezondheidsmonitor van de GGD. Hierdoor wordt het eenvoudiger om een vergelijking te maken met andere gemeenten. Daarbij gebruiken we de data vanuit eerdere leefstijlonderzoeken die zijn gehouden in onze eigen gemeente. Hiermee is het mogelijk om effecten lokaal te vergelijken met de inzet die we plegen. De uitkomsten van deze onderzoeken worden ingezet om de ontwikkelingen in gezondheid, sport en bewegen te volgen.

We maken uitvoeringsplannen voor de acties die we daarvoor gaan inzetten. In deze uitvoeringsplannen nemen we op, hoe we deze acties gaan monitoren. Zodat we tijdig kunnen bijsturen als dat nodig is.

Communicatie

Extern

Met de communicatie dragen we bij aan het stimuleren van een gezonde leefstijl en het bieden van een gezonde leefomgeving. We verschaffen onze informatie op een toegankelijke, enthousiaste wijze, passend bij de verschillende doelgroepen. Ook brengen we diverse doelgroepen in kaart en kijken we hoe we hen het beste kunnen bereiken.

Intern

Om de beschreven integrale aanpak goed te laten slagen is het een voorwaarde dat de communicatie op strategisch (bestuurlijk), tactisch (MT) en operationeel niveau gebord is. Ook is het belangrijk om aan te haken bij de vaste overlegstructuren van onze ketenpartners.

Voor de uitvoering van deze visienota maken we in samenspraak met onze inwoners en maatschappelijke organisaties vierjarige uitvoeringsplannen. Daarbij willen we de kracht en mogelijkheden van onze maatschappelijke organisaties graag benutten, zodat we elkaar versterken in de realisatie van mogelijke

gezamenlijke ambities. Daarom gaan we als eerste stap, werken aan een gemeentelijk sport- en preventieakkoord, waarin we de gezamenlijke ambities, betrokkenheid en rollen van onze organisaties vastleggen.

We publiceren deze visienota op onze gemeentelijke website, zodat ons beleid voor iedereen toegankelijk en inzichtelijk is.

We zetten nog meer in op promotie en bekendheid van de website 'www.actiefborgerodoorn.nl' om activiteiten voor onze inwoners onder de aandacht te brengen. We stimuleren de aanbieders om meer gebruik te maken van dit medium.

Financiering

Om de ambities voor gezondheid, sport en bewegen uit te voeren zal er creatief gekeken moeten worden naar de financiering. Financiering is nodig voor extra formatie en het uitvoeren van interventies, projecten en samenwerkingen. Om de vier jaar is budget voor het monitoren van de gezondheidssituatie binnen de gemeente.

Gezondheid, sport en bewegen wordt daarnaast vaak ingezet als middel om ook andere beleidsvelden te ondersteunen in haar beleidsdoelstellingen.

Omdat de aanpak en het realiseren van de ambities een lange adem vraagt is het wenselijk om een begin te maken met een structurele financiering waarin ook een structurele formatie is opgenomen.

Vanuit landelijke stimuleringsregelingen zijn er mogelijkheden om bijdragen te ontvangen om de gezondheidsverschillen te verminderen. Deze regelingen zijn vaak niet structureel maar geven extra ruimte om de aanpak te borgen.

(TEKST ACHTERZIJDE:

In dit visiedocument geven we een overkoepelende visie, een vergezicht op gezondheid, gezonde leefstijl, sport en bewegen in de gemeente Borger-Odoorn. We geven aan waar we naar toe willen werken, wat we voor- en met onze inwoners willen bereiken en schetsen een financieel kader voor de uitvoering. Dit geeft voor de komende jaren een richting, houvast en de ruimte om uitvoeringsplannen te schrijven op de verschillende thema's gezondheid, sport en bewegen.)

Bronnen

1. <https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/overgewicht/regionaal-internationaal/regionaal#node-overgewicht-ggd-regio>
2. Gemeente Borger-Odoorn (2018). *Bewegen in Borger-Odoorn: een gezonde leefstijl voor iedereen!* Exloo, gemeente Borger-Odoorn.
3. Van Vliesteren, M. (2018). *Gezonde leefstijl in de gemeente Borger-Odoorn 2018. Gemeentelijk onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder jeugd (4 tot en met 17 jaar)*. Zwolle, Sportservice Overijssel.
4. Gemeente Borger-Odoorn (2018) *Vertrouwd, Vernieuwend, Vooruit! Coalitieakkoord 2018-2022*. Raadsfracties Gemeentebelangen, VVD en D66, Exloo, gemeente Borger-Odoorn
5. <https://www.vtv2018.nl/gezondheidsverschillen>
6. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2015): *Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019*. Den Haag, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
7. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2018): *Nationaal Preventieakkoord, naar een gezonder Nederland*. Den Haag, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
8. <https://iph.nl/positieve-gezondheid/wat-is-het/>
9. <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/toekomstverkenning>
10. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2018): *Het Nationaal Sport, Sport verenigt Nederland*. Den Haag, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
11. GGD Drenthe (2018). *Projectplan 'Aan de slag met preventie in de Drentse gemeenten*. Assen, GGD Drenthe
12. <https://drenthe-beweegt.nl/cos2019/ronde-van-de-toekomst/>
13. Convenantpartners Drenthe (2018): *Convenant Dementievriendelijk Drenthe*. Veenhuizen
14. GGD Drenthe (2018). *Oplegger witte vlekkenplan Hartveilig*. Assen, GGD Drenthe
15. Provincie Drenthe. *Gezond in Drenthe '17-'18. Langer, gezonder en gelukkiger leven in Drenthe*. Assen, Provincie Drenthe
16. Impology (2018). *Brochure Goede Start*. Kans voor de Veenkoloniën, Groningen.
17. Gemeente Borger-Odoorn (2016). *Gezonder in Borger-Odoorn. Gemeentelijk gezondheidsbeleid 2016 en verder*. Exloo, gemeente Borger-Odoorn

18. Van Eck, J.W. en Klunder, G. (2010) *Sport- en beweegbeleid gemeente Borger-Odoorn*. Exloo, gemeente Borger Odoorn
19. Gemeente Borger-Odoorn (2017). *Vanzölf saomen! Vanzelfsprekend samen! Beleidsplan sociaal domein gemeente Borger-Odoorn 2017-2020*. Exloo, gemeente Borger-Odoorn.
20. Gemeente Borger-Odoorn (2018). *Bestuursprogramma 2018-2022*. Exloo, gemeente Borger-Odoorn
21. <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Gezondheid>
22. <https://www.lezenenschrijven.nl/over-laaggeletterdheid/feiten-cijfers/laaggeletterdheid-in-nederland/>
23. Leeuwerke, J. (2019- in voorbereiding) *Van eenzaamheid naar verbondenheid in de gemeente Borger-Odoorn. Praktijkonderzoek naar welbevinden in Borger-Odoorn*. Borger, Welzijnsorganisatie Andes
24. GGD Drenthe (2018). *Themarapport Depressie in Drenthe*. Assen, GGD Drenthe